

Уманський національний
університет садівництва
Факультет менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ДЕМОКРАТІЇ»

Рівень вищої освіти:	<u>перший (бакалаврський)</u>
Галузь знань	<u>07 «Управління та адміністрування»</u>
Спеціальність:	<u>072 «Фінанси, банківська справа та страхування»</u>
Освітня програма:	<u>«Фінанси, банківська справа та страхування»</u>
Кількість кредитів ЄКТС:	<u>4</u>
Мова викладання:	<u>українська</u>
Обов'язкова/вибіркова:	<u>обов'язкова</u>

Лектор курсу	Валентин Доморослий
Профайл лектора	https://social.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/domoroslij-valentin-ivanovich.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	Dovaevrobo63@mail.com
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=1075 .
Адреса кафедри	м. Умань, вул. Інститутська 1, корпус 4

Місце дисципліни в освітній програмі

Освітня програма	«Фінанси, банківська справа та страхування»
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК 13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Перелік фахових компетентностей (СК)	СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.
Перелік програмних результатів навчання (ПР)	ПРН21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави. ПРН 22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Опис дисципліни

Структура навантаження студентів	Кількість годин – 120 Кількість лекційних годин – 16 Кількість практичних занять – 28 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 46 Форма підсумкового контролю – залік
Методи навчання	– словесні – розповідь-пояснення, лекція (лекція-бесіда, лекція-конференція); – наочні – ілюстрація, демонстрація; – практичні – розв'язання ситуативних практичних завдань, виконання практичних робіт; – індуктивні – узагальнення матеріалу від часткового до загального; – дедуктивні – деталізація матеріалу від загального до

	<p>конкретного;</p> <ul style="list-style-type: none"> – репродуктивні – відтворення як засіб повторення поданого навчального матеріалу; – творчі, проблемно-пошукові – виконання самостійної роботи та самонавчання на основі конспектів лекцій, навчальних підручників і посібників, наукової й іншої рекомендованої літератури; – навчальна робота під та поза керівництвом викладача – виконання самостійної роботи, індивідуальне вирішення ситуаційних профільних завдань; – інтерактивні – кейс-метод, робота в малих групах, дискусії, презентації, ділові та рольові ігри тощо; – бінарні, інтегровані: наочно-ілюстративний; наочно-проблемний; наочно-практичний. <p>Однією з форм сучасного навчального процесу є дистанційне навчання на платформі інформаційного освітнього середовища Moodle.</p> <p>Матеріали дисципліни «Основи демократії» освітньому середовищі Moodle розміщені за посиланням: https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=1075.</p>
Мета курсу	<p>Вивчення навчальної дисципліни «Основи демократії» є творче осмислення досягнень світового розвитку демократії, демократичної політичної культури, розуміння своєї ролі у демократичному процесі, розвитку громадянської відповідальності. Це є дуже важливим для життєздатності демократії в українському суспільстві, утвердження демократичних цінностей.</p>
Завдання курсу	<p>Сформувати мотивацію до засвоєння основних демократичних цінностей і принципів, їх застосування в практичній діяльності; сформувати систему знань про демократію та її роль у розвитку сучасного суспільства; сприяти засвоєнню демократичних принципів життєдіяльності; прививати вміння аналізувати матеріали із різних джерел, ЗМІ і доходити неупереджених достовірних висновків; уміти формувати свою думку та відстоювати її; формувати навички брати участь у прийнятті рішень, відповідати за їх реалізацію та взаємодіяти в практичній діяльності; вміти користуватися механізмами захисту прав людини.</p>
Зміст дисципліни	
Змістовий модуль 1. Передумови, засадничі принципи становлення та розвитку демократії	
Тема 1	Сутність, передумови й поширення демократії.
Тема 2	Історія становлення та розвитку демократії
Тема 3	Доктрини та різновиди демократії.
Змістовий модуль 2. Демократія, як система інститутів. Процеси демократичного розвитку.	
Тема 4	Поділ влади у демократичному суспільстві.
Тема 5	Місьцеве та регіональне самоврядування
Тема 6	Інститути демократії.
Тема 7	Політичні партії / Political parties
Тема 8	Перехід до демократії, як закономірність сучасного суспільного

	розвитку. Передумови і шляхи демократизації.
Політика дисципліни	
Організація навчання	Регулярне відвідування лекцій, активна участь на практичних заняттях, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи. Організація навчання відбувається згідно розкладу http://mkr.udau.edu.ua/
Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю – заліку – здобувач може набрати 100 балів.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час підготовки презентацій, есе та самостійної роботи студента, проведення контрольних заходів здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату. Дотримання положень «Кодексу академічної доброчесності УНУС» доступний за посиланням: https://mon.udau.edu.ua/assets/files/normativni/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-unus-2019-1.pdf

Розподіл балів, які отримують студенти з навчальної дисципліни «Основи демократії» (денна форма навчання)

Модуль 1 (поточне тестування)										Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2						
40				60						100
T1	T2	T3	МК1	T4	T5	T6	T7	T8	МК2	
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	

Розподіл балів, які отримують студенти з навчальної дисципліни «Основи демократії» (заочна форма навчання)

Модуль 1 (поточне тестування)											Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2							
40				40							100
T 1	T2	T 3	МК1	T4	T 5	T 6	T7	T8	МК2	К/Р	
10	10	10	10	5	5	5	5	5	15	20	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	
		незадовільно з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Основи демократії: Інструктивно-методичні матеріали для проведення семінарських занять для здобувачів вищої освіти, першого (бакалаврського) рівня, денної і заочної форм навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування» / Укладач к. і. н., доцент Доморослий В.І. Умань: НУС, 2021. 22 с. (1 у.д.а).

2. Основи демократії: методичні матеріали, завдання та вказівки для самостійної роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної і заочної форм навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Укладач: к. і. н., доцент Доморослий В.І., Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2021. 24 с. (1, у.д.а).

3. Основи демократії: методичні матеріали для виконання контрольної роботи здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня заочної форми навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Укладач: : к. і. н., доцент Доморослий В.І., Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2021. 21 с. (1, у.д.а).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Аркуша О. Національне питання в Україні ХХ – початку ХХІ ст.: історичні нариси. Київ, 2020. 592 с.
2. Головатий М. Демократія: історія, теорія практика. К, «Персонал», 2020. 230 с.
3. Горбатенко В. Політико-правові засади трансформації політичних партій в Україні. Київ, «Талком», 2019. 326 с.
4. Доморослий В. Основи демократії (для студентів неспеціальних факультетів усіх форм навчання): Навчальний посібник. Умань: ВВЦ «Візаві», 2021. 156 с.
5. Мустафін О. Злам: кризи політичних режимів. Київ: Vivat, 2021. 288 с.
6. Платон. Держава. Київ: Орієнтир, 2021. 336 с.
7. Снайдер Т. Шлях до несвободи. Київ: Човен, 2020. 392 с.
8. Фріт А. Політика для початківців. Київ: Книголав, 2019. 128 с.
9. Фукуяма Ф. Ідентичність. Потреба в гідності й політика скривдженості. Київ: Наш формат, 2021. 192с
10. Шляхтун П. Політологія. Київ: «Центр учбової літератури» 2019. 472 с.

Допоміжна

Допоміжна

1. Гудвін Д. Лідерство у буремні часи. Київ: Vivat, 2021. 592 с.
2. Демократія: Антологія / Проценко О. (упоряд.). Київ: Смолоскип, 2017. XXVIII. 1108 с.
3. Демократизація України: програма малих проєктів. Практичний порадник для небайдужих / Кол. авт.: Л.О. Єльчева, І.М. Ібрагімова та ін. Київ, 2017. 458 с..
4. Карась А. Філософія громадянського суспільства в класичних теоріях і некласичних баченнях: Монографія. Київ; Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 520 с.
5. Лок Д. Два трактати про правління. Київ: Наш формат, 2020, 312 с.
6. Темелкуран Е. Як втратити країну. Сім кроків від демократії до диктатури. Київ: Vivat, 2019. 323 с.
7. Філонов О.В Основи демократії. Права людини та їх забезпечення в умовах суспільних змін. Київ: Знання, 2016. 215 с.
8. Фукуяма Ф. Витоки політичного порядку. Від прадавніх часів до Французької революції. Київ: Наш формат, 2018. 576 с.
9. Wiatr, J. J. (Ed.). (2019). New Authoritarianism: Challenges to Democracy in the 21st century (1st ed.). Verlag Barbara Budrich. <https://doi.org/10.2307/j.ctvdf08xx>

10. Cerny, P. G. (2023). Capitalism, Democracy and World Politics in the 21st Century. *European Review of International Studies*, 10(2), 205-213. <https://doi.org/10.1163/21967415-10020016>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Антична демократія URL: https://stud.com.ua/42963/politologiya/antichna_demokratiya
2. Всеобщая декларация прав человека. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Демократія. URL: <https://www.coe.int/uk/web/compass/democracy>
5. Колодій А. Розвиток громадянського суспільства. URL: <http://political-studies.com/?p=166>
6. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
7. Мінаков М. Поступ демократії в Україні (1919-2019 рр.). URL: <http://sg-sofia.com.ua/postup-demokratii-v-ukraini-1919-2019>
8. Поділ влади на законодавчу, виконавчу, судову. URL: <https://ccu.gov.ua/storinka-knygy/38-podil-vlady-na-zakonodavchu-vykonavchu-sudovu>.
9. Поняття і класифікація органів державної влади. URL: <https://www.businesslaw.org.ua/ponyattya-i-klassyfikaciya-organiv-vykonavchoi-vlady/>
10. Розова Т. Демократія в Україні: проблеми та перспективи. URL: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/3910/Rozova_Demokratiya_v_Ukraini.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
11. Тертишник В. Законодавча влада України: концептуальні проблеми вдосконалення. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bmju_2011_11_10.